

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Michaely Bejčkové v právní věci žalobců: **a) Bc. L. R. a b) T. R.**, proti žalovanému: **Finanční úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Štěpánská 619/28, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2076192/18/2000-11452-105418, v řízení o kasační stížnosti žalobců a) a b) proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2019, č. j. 5 Af 16/2018 - 35,

takto:

- I. Žalobci a) **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti.
- II. Kasační stížnost žalobce a) **se zamítá**.
- III. Kasační stížnost žalobkyně b) **se odmítá**.
- IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 10. 6. 2019 byla Nejvyššímu správnímu soudu do datové schránky včas doručena kasační stížnost žalobců a) a b) [dále stěžovatelé a) a b)], která směřuje proti shora označenému usnesení Městského soudu v Praze (dále „městský soud“). Tímto usnesením městský soud odmítl žalobu stěžovatelky b) z důvodu, že je osobou zjevně neoprávněnou k podání žaloby. Stěžovateli a) napadeným usnesením zamítl žádost o osvobození od soudního poplatku a o ustanovení zástupce, neboť stěžovatel a) věrohodným způsobem neprokázal své celkové majetkové a osobní poměry. Stěžovatelé a) i b) v kasační stížnosti rovněž požádali o přiznání osvobození od soudního poplatku a ustanovení právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

K výroku I.

[2] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval žádostí o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce z řad advokátů stěžovatele a). K danému soud sděluje, že podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí krajského soudu (s výjimkou procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí) nevzniká stěžovateli poplatková povinnost (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014 -19, č. 3271/2015 Sb. NSS). Takovým procesním rozhodnutím je mimo jiné usnesení o zamítnutí žádostí o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce z řad advokátů. Stěžovatele a) tedy v řízení o podané kasační stížnosti netíží poplatková povinnost. Obdobné závěry dovodil rozšířený senát v citovaném rozhodnutí i ve vztahu k povinnosti být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Nejvyšší správní soud však musí zvážit i otázku, zda stěžovatel pro povahu právní otázky, která má být předmětem přezkumu zdejším soudem, zastoupení advokátem pro ochranu jeho práv přesto nepotřebuje. Vzhledem k tomu, že z kasační stížnosti stěžovatele a) je zřejmé, čeho se domáhá, a jedná se o jednoduchou právní otázku, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelovo zastoupení není nezbytně třeba k ochraně jeho práv. Rozhodl proto o neustanovení zástupce, jak stanoví výrok I. tohoto rozsudku.

K výroku II.

[3] Nejvyšší správní soud následně posoudil důvodnost kasační stížnosti stěžovatele a) v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)).

[4] Kasační stížnost není důvodná.

[5] Spornou otázkou v nyní projednávané věci je, zda městský soud správně posoudil žádost stěžovatele a) o přiznání osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce z řad advokátů. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Osvobození od soudních poplatků představuje výjimku z pravidla, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu je na základě zákona zpoplatněna. Účelem je zejména ochrana účastníka řízení nacházejícího se v tíživé finanční situaci před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 6. 2012, čj. 2 Ans 6/2012-12). Účastník řízení, který žádá z důvodu své nemajetnosti osvobození od soudních poplatků, je povinen své osobní, majetkové a výdělkové poměry nejen tvrdit, ale rovněž doložit. Nese tedy jak břemeno tvrzení, tak břemeno důkazní.

[6] Městský soud žádost o přiznání osvobození od soudního poplatku zamítl na základě informací, které stěžovatel a) na výzvu tohoto soudu uvedl ve vyplněném „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“, které bylo přílohou k podání ze dne 21. 5. 2018, a na základě přiloženého daňového přiznání za rok 2017. Z těchto podkladů vyplynulo, že stěžovatel a) nemá příjmy z pracovního poměru nebo z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, nepobírá dávky hmotného a sociálního zabezpečení a osobní majetek větší ceny nevlastní. Má blíže nespecifikované dluhy vůči několika

pokračování

společnostem (CAS Leasing, Český Telecom), příbuzným a rodičům, na zdravotním a sociálním pojištění a další dluhy z počátku podnikání a je s ním vedeno exekuční řízení. Dále v potvrzení uvedl, že podniká s předmětem reklamní činnost, počítače, internet, avšak nemá z něj příjmy. Městskému soudu předložil přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2017, z něhož vyplývá, že jeho příjmy byly ve výši 344.108,- Kč, výdaje související s příjmy ve výši 402.098,- Kč, a stěžovatel a) tedy vykázal ztrátu ve výši 57.990,- Kč. Svoji situaci předeštel tak, že fakticky nemá z čeho žít. Neuvedl však žádné určité údaje o svých výdajích spojených s uspokojováním základních životních potřeb. Městský soud tak dospěl k závěru, že stěžovatel a) nedoložil věrohodným způsobem své celkové majetkové poměry a nebyla tak splněna podmínka pro osvobození od soudních poplatků, potažmo i jedna ze dvou podmínek nutných pro ustanovení zástupce z řad advokátů.

[7] Nejvyšší správní soud postup městského soudu přezkoumal a dospěl k závěru, že v jeho rozhodnutí nedošlo k žádnému pochybení. Zcela se ztotožnil se závěrem, že předložené informace o majetkových a výdělkových poměrech stěžovatele a) neprokazovaly celkové poměry stěžovatele, neboť nebylo možné udělat jednoznačný závěr, z čeho stěžovatel hradí i jen minimální náklady na své živobytí, které bezesporu vynakládá. Naopak bez jakéhokoli vysvětlení tvrdil, že je zcela ve ztrátě a nemá z čeho žít. Stěžovatel a) tak nesplnil svoji povinnost prokázat své osobní, majetkové a výdělkové poměry věrohodným způsobem, přičemž městský soud měl povinnost vycházet pouze z jemu předložených informací, jak také učinil. Žádosti o přiznání osvobození od soudních poplatků i ustanovení zástupce v souladu se zákonem zamítl. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnosti nevyhověl.

K výroku III.

[8] Kasační stížnost doručená Nejvyššímu správnímu soudu dne 10. 6. 2019 do datové schránky obsahovala v závěru textu rovněž „podpis“ stěžovatelky b). Nejvyšší správní soud však zjistil, že dokument, který obsahoval kasační stížnost, podaný elektronicky do datové schránky neobsahoval její platný elektronický podpis. Své podání následně písemným originálem či jiným zákonem stanoveným způsobem nepotvrdila. Se stěžovatelkou však bylo zahájeno řízení o kasační stížnosti, ač k jejímu podání nebylo třeba vůbec přihlížet. Za takového stavu věci nezbyvá než její podání, tj. podání označené jako kasační stížnost bez platného podpisu, odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, neboť za daného stavu věci nebyla splněna jedna z podmínek řízení - nebyl podán návrh, který by mohl vyvolat účinky zahájení řízení - a tato vada je neodstranitelná (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 1 Afs 133/2006 – 48, nebo rozsudek ze dne 28. 7. 2016, č. j. 2 As 136/2016 – 35). Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatelky b) odmítl. V takovém případě nebylo třeba o žádosti o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti rozhodovat.

K výroku IV.

[9] Výrok o náhradě nákladů řízení se ve vztahu k stěžovateli a) a žalovanému opírá o § 60 odst. 1, větu první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon

jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel a) ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

[10] O náhradě nákladů řízení ve vztahu ke stěžovateli b) a žalovanému bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků řízení o kasační stížnosti právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu